

NAUČNÁ STEZKA HORNÍ BŘÍZA

č. 9 Radnice

HISTORIE SAMOSPRÁVY

V dřívějších dobách zastupoval vrchnost v obci rychtář. Byl zodpovědný za řádné odvádění peněžitých i naturálních dávek a také za vykonávání roboty. Rychtář byl od všech těchto povinností osvobozen, přesto to byla zřejmě dost nevděčná funkce.

V roce 1771 bylo zavedeno číslování domů. Číslo 1 bylo v Čermné a pokračovalo se do Březi. Při zavedení stabilního katastru v roce 1839 se číslování obrátilo a od té doby je stále takto platné.

V roce 1848 byla zrušena roboty, obce přestaly podléhat panství a získaly samosprávu. Politickým úřadem byl jmenován prvním starostou Václav Matějovec z č. 1, ale po staru se mu ještě dlouho říkálo „rychtář“.

Hospodaření obce bylo, jak je popsáno v kronice, velice jednoduché: po Novém roce svolal starosta obecní výbor do hospody, křídou napsal na stůl příjmy a výdání a když byl tento rozpočet schválen, smazal se a případný přebytek se hned propil. Příjmy obec měla hlavně z obecních lesů. Různé požitky z nich plynuly také starousedlíkům. Ti však za to museli udržovat cesty, kovárnu, pastoušku a kapličku a starat se o obecní chudé. Pokud bylo třeba, vypisovaly se obecní daně, dále poplatky ze záhaz a pokuty za polní pych. Obec měla příjmy i z dobrovolných darů a sbírek.

Seznam voličů do obecního zastupitelstva z r. 1896

V roce 1864 byly uzákoněny volby. Voliči byli rozděleni do tří shorů podle toho, kolik platili daní. Každý sbor volil tři zástupce a náhradníka. V prvním sboru bylo pět až osm voličů, nejvíce voličů měl třetí sbor. Největší poplatník (plaský velkostatěk a později keramická továrna) určoval bez voleb svého zástupce – virilistu. Prvním zvoleným starostou byl Vojtěch Sládek, zvaný Masika. Tento systém voleb platil až do roku 1919, pak měli všichni (muži i ženy) stejné volební právo. Volby v roce 1919 vyhrál Julius Fencel, který funkci starosty vykonával až do května 1945.

Obecní zasedací síň byla zřízena v roce 1922 v obecním domku č. 80, kde byla i hasičská zbrojnice a obecní knihovna. Po vybudování nové školy v roce 1931 se jednání přesunula do uvolněné školy č. 56 a od roku 1940 už byla částečně v provozu nová radnice, byť byla úplně dokončena až v roce 1948.

V prvních květnových dnech roku 1946 začal v obci pracovat Revoluční národní výbor v čele s předsedou Emanuelem Kalivodou (průběhu roku ho vystřídal Vojtěch Sopř). V roce 1946 se konaly volby a předsedou Místního národního výboru se stal Václav Rada. Teprve v roce 1990 se začal znovu používat titul „starosta“. Prvním novodobým starostou byl František Monhart.

K významné změně došlo 1.7.1894, kdy byla Horní Bříza prohlášena městem a byl jí udělen praporek (bilo-červeno-zelený) a znak. Ve znaku je bříza, červený pruh a šachovnice z obkládaček.

PARTNEŘI PROJEKTU:

